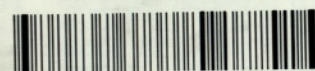

glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva

Celje - skladišče

D-Per

582/1979

1119872001,15

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Velika odgovornost in družbeno naloga je pred vsemi delovnimi ljudmi in občani — še posebno pred vodilnimi in vodstvenimi družbenopolitičnimi delavci — do uresničevanja revolucionarne misli, vsebine in ciljev, sprejetih z listino o rojstvu nove Jugoslavije 1943 leta.

Rojstvo nove Jugoslavije je pomenilo potrditev napredne revolucionarne misli in naprednih idej, katerih vsebina se je in se nanaša na cilje in akcije, ki vodijo k svobodni družbi, k osvoboditvi človeka po človeku, k družbi bogatih dobrin, pomeni pa tudi potrditev politike in organizacijske sposobnosti Komunistične partije in naprednih revolucionarnih sil pri kovanju bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Vse veličine in pomen tega narodnega dejanja ustvarjenega med osvobodilno vojno in socialistično revolucijo, se je pokazala tudi v vsem svojem sijaju v povojni graditvi naše socialistične samoupravne družbe. Živo se spominjamo pomembnih obletnic, v povojnem obdobju, ki vsaka zase in vse skupaj pišejo trdno in odločno pot graditve naše samoupravne, demokratične, socialistične družbe. Tova-

riš Edvard Kardelj v svoji znameniti knjigi — Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja — navaja naslednjo temeljno ugotovitev: »S sklepi desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, z ustavo iz leta 1974, zakonom o združenem delu in drugimi sistemskimi zakoni (npr. zakon o svobodni menjavi, zakon o državni upravi, o družbenem planiranju pa tudi sprejeti dokumenti na kongresih ZKS v letu 1978, Zveze sindikatov, ZSMS idr. podčrtal L. M.) ter ustreznimi družbenimi in političnimi ukrepi in akcijami so bile v naši družbi izvedene zelo velike, rekel bi, skorajda revolucionarne spremembe v družbenoekonomskih in proizvodnih odnosih ter v celotnih odnosih v federaciji oziroma med republikami in pokrajinama pa tudi na področju političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Storjeni so bili pomembni koraki pri nadaljnjem utrjevanju samoupravnega družbenoekonomskega in družbenega položaja delavcev in v razvoju sistema socialističnega samoupravljanja v celoti. »Ta razvoj družbenopolitičnega sistema, ta demokratična samoupravna gra-

ditev naše družbe pa ustvarjajo sistematski, družbeni prostor, v katerem »lahko« vsi delovni ljudje in občani z vsemi svojimi sposobnostmi, voljo in znanjem soustvarjajo potrebne materialne, kulturne in druge dobrine za naš boljši in bogatejši vsakdan. Tako široko demokratično opredeljen družbeni prostor omogoča in terja celovit razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela, pogodbenih organizacijah združenega dela na temeljnih opredelitvah zakona o združenem delu.

Razvoj družbenoekonomskih odnosov v združenem delu je bila ena od prioritarnih nalog v tekočem letu. Z aktivnim političnim in samoupravnim delovanjem so doseženi rezultati, še posebno v tistih sredinah združenega dela, v katerih je tesno prežeto delo družbenopolitičnih organizacij, delegatov in delegacij ter samoupravnih organov.

V sredinah združenega dela, kjer pa ni takšnega prežetega sodelovanja, pa se to odraža tudi na kvaliteti samoupravnega delovanja in sprejemanja družbenopolitičnih odločitev. To pa je pomembno tako za celovito

družbeno načrtovanje, naravnavanje proizvodno gospodarskih procesov kot za preusmeritev gospodarstva na povečanje deleža proizvodnje in storitev. Te imajo dolgoročneje tendence za ustvarjanje višjega dohodka po zaposlenem, kar je gotovo lažje dosegljivo v tehnološko bolj dovršenih proizvodnih procesih ali v oblikah izpopolnjene organizacije dela.

Kljub tem širokim samoupravnim osnovam pa so v nekaterih sredinah združenega dela posvečali premalo skrbi in pozornosti vsebini nekaterih temeljnih samoupravnih aktov.

Tudi pri uveljavljanju samoupravnih odnosov in delegatskega sistema v krajevnih skupnostih dosegamo pomembne rezultate. Krajevna samouprava se uresničuje pri delovanju skupščin krajevnih skupnosti, svetih, tudi svetih potrošnikov ter v ustrezno formiranih odborih in komisijah. Samoupravno delovanje v krajevnih skupnostih je dobro zaživelo predvsem tam, kjer so krajevne družbenopolitične organizacije — v pravnem pomenu besede — idejnopolične in vsebinske nosilke vseh po-

(nadaljevanje na 2. strani)

(nadaljevanje s 1. strani)

membnejših nalog v celotni samoupravni fazi od snovanja usmeritev in ciljev do kvalitetne javne razprave in na tej osnovi sprejemanja usklajenih samoupravno — političnih odločitev. Tu nas čakajo pomembna nadaljnja prizadevanja, predvsem ali še posebno pri ustvarjanju tiste samoupravne, politične aktivnosti, ki bo dejansko omogočala dosledno uresničevanje delegatskega sistema ali delegatstva nasploh v vsem pomenu in bistvu.

Tako v združenem delu, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih bo potrebno ustvarjati odprt demokratičen prostor, da bo dejansko delovni človek in občan kot samoupravljalec, delegat lahko celovito odločal o vprašanih, ki so njemu lastna in ki so skladna z interesi ožje oziroma širše družbene skupnosti.

Aktivni interes delovnih ljudi in občanov do zagotavljanja osnovnih pogojev življenja in dela v delovnih in življenjskih sredinah se močno odraža pri širjenju števila le-teh v procesu dogovarjanja in odločanja na eni strani, na drugi pa velika pripravljenost za izgradnjo komunalnih in drugih objektov, kot npr.: ceste, mostovi, vodopreskrba, elektro in telefonsko omrežje, avtobusna postajališča, kanalizacija, urejanje vprašanih področja stanovanjskega gospodarstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva, vzgoje in izobraževanja, kulture. Za to poleg rednih prispevkov združujejo pomembna sredstva s samopriskom pa tudi dodatno združevanje sredstev in dela v konkretnih primerih. Še vedno pa niso v dovoljni meri ustvarjeni aktivni odnosi med KS in TOZD oziroma OZD, predvsem v smislu uresničevanja vsebine zakona o svobodni menjavi dela.

Pomembno nalogo pri uresničevanju delegatskega sistema, samoupravnega dogovarjanja in sprejemanja delegatskih odločitev so opravili delegatje v zborih občinske skupščine ter skupščinah SIS. V dosednji praksi se kaže nekoliko večja aktivnost delegatov v zborih občinske skupščine, potrebno pa bo to aktivnost povečati tudi v delegatskih skupščinah SIS.

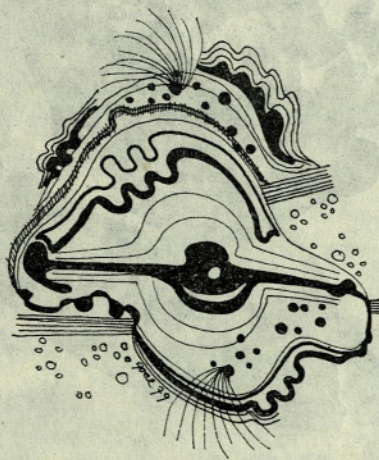
V ta namen bo potrebno izboljšati sistem (načine in oblike) informiranja delegatov in vseh delegatskih sredin, izboljšati kvaliteto delegatskih gradiv.

Bolj kot doslej bo potrebno s konkretnimi argumenti in predlogi, ki izhajajo iz resolucije in drugih programskih usmeritev, nastopati v vseh delegatskih skupščinah in organih, to je povsod tam, kjer se sprejemajo določene odločitve. Takšen pristop terja usklajeno aktivnost vseh: delegatov, delegacij, samoupravnih organov in DPO, katerih cilji in naloge so v skupnem naporu za celovito uveljavljanje delavca — samoupravljalca in za njegov boljši jutri.

Širok prostor za kvalitetno demokratično razpravo, usklajevanje, oblikovanje, predlogov, mnenj in stališč pa pomeni tudi formiranje družbenih svetov v občini. Formiranje teh svetov

prav gotovo omogoča usklajevanje vrste interesov predvsem s področja družbenoekonomskega načrtovanja, prostorskega planiranja, urbanizma in varstva okolja.

Tudi v letu 1979 se nadaljuje trend dobrih rezultatov gospodarjenja. Za devetmesečje, za katerega razpolagamo s podatki, so rezultati poslovanja, v odnosu na enako obdobje preteklega leta, naslednji: celotni prihodek se je povečal za preko 23 %, dohodek za približno 27 % čisti dohodek pa za približno 32 %. Pomembno pa je tudi, da so sredstva akumulacije porasla za 33 %. Obveznost do odplačila anuitet pa je povečana prav tako za 33 %. Podatki, ki kažejo dokaj ugodno stanje, so odraz celovite aktivnosti delovnih ljudi, ki so — kljub težavnim gospodarski situaciji in nepredvidenim porastom cen surovin, materialu in drugim potrošnim dobrinam ter storitvam — z vsvo odgovornostjo sledili svojim planskim usmeritvam. V letošnjem letu se srečujemo tudi z določenimi težavami na področju uresničevanja investicijskih nalog, ki smo jih sprejeli z resolucijo, o družbenoekonomskem razvoju — kot temeljnimi dogovorom vseh dejavnikov v občini.

Že pri dosednji oceni uresničevanja vsebine resolucije za leto 1979 smo opredelili nekatere naloge kot prioritete za leto 1980 in celo za 1981. leto. Poudariti pa želimo, da so in bodo rezultati in uspehi ali delovne zmage tudi v letošnjem letu za občino zelo pomembni. Navedimo le nekatere: dokončanje trgovine in motela »Merx« v Szentjurju, upravne stavbe za potrebe občinske skupščine, izvršnega sveta in upravnih organov, izgradnja poslovno upravne stavbe (za potrebe SDK, LB, Zavarovalne skupnosti »Triglav«, PTT ter za občinske družbenopolitične organizacije in SIS), otvoritev prizidka zdravstvenega doma v Szentjurju, osnovne šole v Dramljah, kulturno gasilskega doma v Slivnici in Loki, gradnja kulturnih domov v Dobju in Szentvidu, otroških vrtcev na Planini in v Dramljah, izgradnja stanovanjskega bloka na Planini, v gradnji je objekt na Prevorju, v izgradnji pa so tudi družbena stanovanja v Szentjurju.

Pri Alposu gre za izgradnjo skladišča gotovih izdelkov, proizvodnega obrata na Ponikvi, nabava proizvodnih strojev ter začetek izgradnje industrijskega

tira. Ta je dokončal izgradnjo skladišča ter z nekaterimi proizvodnimi stroji dopolnil proizvodni proces. LI BOHOR opravlja rekonstrukcijo na furnirnici ter gradi skladišče. Pri Kmetijskem kombinatu gre za dograditev hleva na Planini, vlaganja v usmerjanje posameznih kmetij, razvoj živinorejske hlevske skupnosti Srževica, nabavo mehanizacije, gradnjo trgovine na Prevorju. Pomembna so tudi prizadevanja na področju uveljavljanja kooperantskih odnosov, pomemben pa je tudi dosežek pri skupnem dogovarjanju razvoja kmetijstva — primarne proizvodnje in predelave — na Kozjanskem, kar izhaja iz vsebine v ta namen sprejetega samoupravnega sporazuma. POZD TAJFUN na Planini in AERO v Loki zaključujeta proizvodni hali. Velika pa so prizadevanja za začetek izgradnje proizvodnih prostorov energetske opreme EMO Celje, proizvodne hale za program TOPER, Komunalno podjetje ter POZD ORODJE—OPREMA Szentjur ter AUREA v Slivnici.

Na področju vodnega gospodarstva so v zaključni fazi dela dela na Szentjurskem vodnem vozlišču, v pripravi pa je izgradnja odvodnika Pešnica v melioracijski skupnosti. Za področje urejanja vodopreskrbe je izvršena izgradnja vodovoda na Planini, v glavnem delo mladinskih brigad in udarnikov, v gradnji je vodovod Szentjur — center. V letu 1979 so tudi prizadevanja pri urejanju in modernizaciji nekaterih cestnih povezav. Nadaljevanje ceste Grobelce — Volčja jama, to je bila skupna investicija občin Celje, Šmarje in Szentjur, pomemben delež pa so na tem delovišču opravili brigadirji ZMDA »Kozjansko 79«, začetek izgradnje planinskega klanca in I. faze obvoznice v Szentjurju. Poleg navedenega je bilo več delovnih zmag na raznih komunalnih in drugih objektih po krajevnih skupnostih.

V letu 1979 je bilo samoupravno organizirano združenje obrtnikov ali nosilcev osebne dela. Formiranje tega združenja je zelo pomembno predvsem iz dveh vidikov:

a) uveljavljanje samoupravnega delovanja nosilcev osebne dela v skladu z obrtnim zakonom na samoupravno, politično organiziran način, uve-

ljavljanje delegatskih odnosov;

b) organizirano delo nosilcev osebne dela pa je pomembno tudi z vidika skupnega družbenega načrtovanja razvoja obrti in razpolaganja z ustvarjenim deležem družbenega proizvoda oziroma rezultati dela.

Posebno pomemben delež pri izgradnji nekaterih komunalnih objektov in naprav ter razvoju samouprave v teh krajevnih skupnostih pa tudi v nekaterih OZD — pokroviteljih posameznih brigad — pa ustvarja brigadirsko delo in brigadirska samouprava, ki je razvito v okviru ZMDA KOZJANSKO.

Velika prizadevanja vseh družbenih dejavnikov v občini pa so usmerjena tudi v pripravo na formiranje enote sodišča, zemljiške knjige in katastra v Szentjurju. Prvi instituciji bosta pričeli z delom 1. 1. 1980, slednja pa nekoliko kasneje. Ustanovitev teh institucij je že dolgoletna potreba naših občanov. V zadnjem času pa so v teku tudi priprave na dograditev vsebine dela državnih upravnih organov v skladu z zakonom o državnih upravi in dogovorjenimi družbenopolitičnimi stališči.

Kot družbenopolitična skupnost še vedno, kljub določenim preobrazbam in razvoju na posameznih področjih, zaostajamo za poprečnim razvojem v SR Sloveniji. Kljub kvalitetnim družbenopolitičnim stališčem in dogovorom se v konkretni praksi stvari razvijajo prepočasno. Zavedamo se potrebe po lastni aktivnosti, saj smo prvenstveno sami odgovorni za naš nadaljnji razvoj, prepričani pa smo, da bo podpora našim prizadevanjem širše družbenopolitične skupnosti še izdatnejša.

In nenazadnje — to leto je naše kmetijstvo in gospodarstvo utrpelo ponovno veliko škodo p elementarnih nesrečah, od slane, suše pa vse do neurja s točo, ki je dvakrat pustošilo po našem območju. Škoda na kmetijskih pridelkih, stavbah in drugod je ogromna. Pomembno pa je, da v takšnem stanju tudi tokrat nismo ostali sami. Ponovno se je izkazala solidarnost in pomoč širše skupnosti, ki je prav gotovo lastna samo takšni družbi kot je naša — samoupravna socialistična skupnost svobodnih samoupravljalcev, občanov.

Vsem delovnim ljudem in občanom čestitamo za praznih republike.

Ludvik Mastnak

Borci na Planini urejajo spomeniško okolje...

Borci na Planini so si zadali nalogo, da uredijo okolje pri grobišču in spomeniku padlih borcev NOV.

Načrt za to prostorsko ureditev sta izdelala ing. Tatjana in Andrej Šmid iz Velenja. To okolje bo parkovno estetsko urejeno. Ta odločitev krajevne organizacije ZB NOV je zelo primerna in je prav, da so se planinski borci in tamkajšnje turistično društvo tako odločili.

Vedeti moramo, da so se prav na širšem planinskem področju

odvijali zelo pomembni politični in vojaški dogodki v času NOV in da je ljudstvo v teh krajih včasih ogromno prispevalo v boju za svobodo. Skoraj vsaka hiša je prispevala svoj delež.

Spominska obeležja bodo vzgojno vplivala na mlade rodove, da se bodo utrjevali v domovinski zavesti, da ne bodo pred velikimi preizkušnjami nikoli klonili.

ZB NOV

Iz dela Izvršnega sveta

Izvršni svet je na 43. seji med drugim obravnaval tudi predlog kreditiranja malega gospodarstva v enotah LB — Splošna banka Celje. Ker je vsebina tega predloga izredno pomembna za nosilce osebnega dela, ga zaradi širše informiranosti objavljamo v našem glasilu. Predlog tega kreditiranja je izdelan v strokovni službi LB — SB Celje — sektor poslovanja s prebivalstvom.

S podpisom družbenega dogovora o pospeševanju razvoja malega gospodarstva v obdobju od 1975 do 1980 je LB SB Celje sprejela obvezo, da bo posojilomalcem s področja malega gospodarstva dajala investicijska posojila za osnovna sredstva in tudi posojila za naložbe v trajna obratna sredstva.

V nadaljevanju posredujemo kratek povzetek dokumentov LB SB Celje, po katerih se odobravajo krediti malemu gospodarstvu.

I. PRAVILNIK O KRATKOROČNIH KREDITIH OBRTNIKOM ZA OBRATNA SREDSTVA

- a) Namen kredita:
- nakup materiala za poslovanje;
  - plačilo storitev drugim osebam;
  - poravnava tekočih obveznosti (davke, prispevek za socialno zavarovanje, OD delavcev, članarina).
- b) Najvišji znesek kredita je 300.000.— dinarjev. Obrestna mera je 11%, vračilni rok do 1. leta.
- c) Zahtevku za kredit se predloži:

- potrdilo skupščine občine, da je dejavnost v skladu z razvojnim programom občine;
  - potrdilo skupščine občine o višini davčne osnove in plačanih davkih.
- d) Zavarovanje kredita:
- s plačilom premije pri zavarovalni skupnosti;
  - s poroštvom kreditno sposobnih porokov.

II. PRAVILNIK O POSOJILIH OBČANOV ZA POSPEŠEVANJU DEJAVNOSTI SAMOSTOJNEGA OSEBNEGA DELA NA PODLAGI VEZAVE DOMAČE ALI TUJE VALUTE

- a) Namen kredita:
1. Za pospeševanje obrtne in gostinske dejavnosti:
    - nakup in zidavo poslovnih prostorov, rekonstrukcija in večje popravilo poslovnih prostorov;
  2. Za opravljanje svobodnega poklica:
    - nakup in zidavo poslovnih prostorov, rekonstrukcija in večje popravilo poslovnih prostorov.
- b) Znesek kredita do 250% vezanega zneska v tuji valuti, do 280% vezanega zneska v domači valuti oziroma do 320% vezanega dinarskega zneska od prodane tuje valute banki.

Najvišji znesek kredita je 400.000.— din. Obrestna mera za vezana sredstva ja 7,5%, za posojilo pa 11%.

V primeru, da se občan od pove obrestim za vezana sredstva, je obrestna mera za kredit 5%.

- c) Doba vračila kredita je enaka dobi vezave sredstev, podaljšani za čas porabe kredita.
- d) Zavarovanje kredita:
- s plačilom zavarovalne premije pri zavarovalni skupnosti;
  - s poroštvom kreditno sposobnih porokov.

III. POGOJI ZA ODOBRAVANJE KREDITOV ZA OSNOVNA SREDSTVA SAMOSTOJNIM OBRTNIKOM

- a) Namen kredita:
- za gradnjo, adaptacijo ali nakup poslovnih prostorov;
  - za plačilo carine in stroškov pri nakupu uvožene opreme;
  - za nakup rabljene opreme od gospodarskih organizacij.
- b) Investitor, ki želi najeti kredit, mora nepreklicno vezati domačo ali tujo valuto v višini 30% od željenega kredita. Najvišji znesek kredita je 500.000.— din.
- c) Najkrajša doba vračila kredita je 4 leta, najdaljša pa 12 let in je odvisna od namena, za katerega smo odobrili kredit.
- d) Obrestna mera za vezana sredstva znaša 7,5%, obrestna mera za kredit je odvisna od dejavnosti investitorja, in sicer:
- 8% za storitveno obrt;
  - 10% za proizvodno obrt;
  - 11% za ostalo obrt (buldožerstvo, prevoznništvo).
- e) Zavarovanje kredita:
- s plačilom zavarovalne premije pri zavarovalni skupnosti;
  - s poroštvom kreditno sposobnih porokov;
  - z vknjižbo.

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov in izvršni svet skupščine občine Sentjur pri Celju sta na skupni seji temeljiteje proučila rezultate poslovanja v OZD v občini Sentjur pri Celju ter uresničevanje izvoznouvozne politike.

Na seji je bilo ugotovljeno, da so rezultati poslovanja v OZD, TOZD, POZD idr. sorazmerno dobri, če jih primerjamo z doseženimi rezultati v enakem obdobju preteklega leta. Pomembno pa je, da je bila razprava vsebinsko usmerjena tudi na proučevanje vseh dejavnikov, ki

se odražajo v celotnem kompleksu razvoja družbenoekonomskih odnosov in v izvajanju samoupravnega sprejemanja odločitev o vseh nalogah, v katerih morajo množično in organizirano sodelovati delovni ljudje v združenem delu.

V uspešnosti gospodarjenja se prav gotovo odražajo naslednji dejavniki:

- a) dograjevanje organizacije dela in prizadevanja delovnih ljudi v združenem delu za povečanje proizvodnje, boljša izraba surovin, povečanje kvalitete končnih proizvodov, skrb za pravočasno zagotavljanje surovin in materiala, potrebnega za nemoteno, normalno proizvodnjo itd.,

- b) pomembno pa je tudi, v koliki meri in na kakšen način so naši proizvođači sprejeti na domačem tržišču in v mednarodni menjavi;
- c) uspešnost poslovanja je tudi v močni soodvisnosti celovito organizirano politično, samoupravno aktivnostjo, v katero morajo biti vključeni vsi delovni ljudje — kot množični soustvarjalci in samoupravljalci v naši samoupravni socialistični praksi.

Lahko bi nadaljevali z naštevanjem dejavnikov, ki se pozitivno odražajo pri uspešnosti ali pozitivnem poslovanju organizacij združenega dela. Potrebno pa je osvetliti tudi drugo stran, ki je manj sprejemljiva, je bolj negativna. Kljub rahlemu upadanju porabljenih sredstev — kar je gotovo pozitivno — je prisotno povečevanje materialnih stroškov. Povečanje materialnih stroškov ni posledica neracionalnega trošenja materiala, marveč je tu prisoten premočan vpliv povečevanja cen, še posebno nekaterim surovinam in materialu, najnujpotrebnejim za določen proizvodni proces. Povečevanje cen osnovnemu repromaterialu in ne hkratnemu povečevanju cen končnim proizvodom se bo v neposredni proizvodnji odražalo tudi pri bolj ali manj uspešnih kazalcih poslovno gospodarskih rezultatov v prihodnje.

Prav v sedanjem času je še toliko pomembnejše kako bomo informirali delovne ljudi v združenem delu ter kako se bomo skupno dogovorili za razreševanje gospodarskih in družbenoekonomskih vprašanj. Izvršni svet in predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Sentjur sta na skupni seji opredelila nekatere naloge in aktivnosti, ki jih bo potrebno izvajati neposredno v posameznih sredinah združenega dela, predvsem namenom, da bi se navedeni vplivi tudi v prihodnje čimmanj ne-

gativno kazali v naši občini. Pomembnejši sklepi in zaključki so:

1. Proučitev kvalitete pogodbenih sporazumnih odnosov med organizacijami združenega dela v občini in izven nje — tako tistih odnosov, ki se nanašajo na zagotavljanje surovin in materiala, kakor tudi tistih za plasiranje končnih proizvodov na tržišče.
2. Uresničevanje dohodkovnih odnosov — proučiti in uveljaviti moramo izvajanje družbenoekonomske politike na področju razporejanja dohodka in osebnih dohodkov. Posebna naloga na tem področju v letu 1979 je opredelitev razmerja (resolucijska naloga) med doseženimi dokumenti pa moramo opredeliti dinamiko rasti sredstev za osebne dohodke z dinamično doseženega dohodka.
3. V združenem delu je potrebno celovito obravnavati rezultate gospodarjenja ter prvo oceno gospodarskih gibanj do konca leta z osnovnimi orientacijami poslovanja v letu 1980. Nosilec te razprave je sindikat skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Hkrati ob ocenah uresničevanja lastnega programa dela je potrebno delavcem v združenem delu posredovati v obravnavo tudi oceno uresničevanja vsebine programov samoupravnih interesnih skupnosti skupaj s pregledom porabe finančnih sredstev, združenih v te namene.
4. Na seji je bilo izpostavljeno tudi vprašanje uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v tako imenovanih dislociranih obratih. Dogovorjeno je bilo, da je potrebno tem vprašanjem posvečati še več pozornosti. Skupaj z matičnimi organizacijami je nujno proučiti nekatera temeljna vprašanja iz navedenega področja.
5. Posebno pozornost moramo posvetiti tudi organizacijam združenega dela, ki poslujejo na tako imenovani meji rentabilnosti. V teh primerih so strokovne službe dolžne pri njih dostaviti občinskemu svetu Zveze sindikatov ter izvršnemu svetu. Tako bo na skupno organiziran pristop vseh odgovornih dejavnikov v neposredni OZD ali TOZD in izven nje možno proučiti vse odklone od načrtovanih in tudi uresničenih ciljev, na eni strani, na drugi pa, da se na skupno dogovorjenih ciljnih kvaliteten načrtuje proizvodna dejavnost za naslednje leto.
6. Kot posebno pomembna je opredeljena naloga s področja kadrovske politike. Ponovno je poudarjena zahteva po izdelavi kvalitetnih kratkoročnih in dolgoročnih programov kadrov. Ta naloga je pomembna tako z vidika posodabljanja tehnološke dovršenosti proizvodnih opravil kakor tudi z vidika odpiranja novih opravil del in nalog. V obeh primerih je možno odvisno pravočasno pridobivanje delavcev z ustreznimi izobrazbo ali kvalifikaci-

(nadaljevanje iz 3. strani)

- jo predvsem od tega, ali smo te potrebe dobro načrtovali in ali smo jih načrtovali dolgoročno. Vse organizirane sredine združenega dela so dolžne ponovno preveriti stanje na tem področju, njihove službe pa, v skladu z ugotovljenim stanjem, dopolniti te načrte najkasneje do konca tega leta.
- Na seji je bilo dogovorjeno, da morajo v vseh organizacijah združenega dela proučiti stanje likvidnosti z vidika potrebnih sredstev za izplačilo osebnih dohodkov in z vidika izpolnjevanja ostalih družbenih obveznosti ter seveda z vidika možnosti tekoče navade, preskrbe potrebnih surovin, materiala, storitev in njihovo poravnava vo.
  - S stanjem na tem področju so OZD dolžne tekoče seznanjati izvršni svet in občinski svet Zveze sindikatov.
  - Temeljito je treba proučiti pogoje in možnosti menjave na jugoslovanskem in zunanjem tržišču. Proučitev zunanjega tržišča je nekoliko več-

ja naloga tistih, ki imajo mednarodno ali zunanjetrgovinsko menjavo ali pa se pripravljajo na to menjavo. V tem primeru se kaže potreba po tesnejšem sodelovanju in medsebojni pomoči vseh OZD in strokovnih ljudi, ki so že vključeni v sistem ekonomskih odnosov s tujino.

- Kot posebna naloga se pred združeno delo in druge dejavnike postavlja temeljita ocena uresničevanja programskih resolucijskih nalog v letu 1979 ter družbeno planiranje teh delovnih razvojnih nalog v letu 1980 ali v naslednjem srednjeročnem obdobju. Posebno temeljito moramo proučiti tiste naloge, ki so bile planirane za tekoče leto in v njem ne bodo realizirane. Tu mislimo na pogoje in možnosti pa tudi vzroke za takšno stanje.
- Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov in izvršni svet sta mnenja, da bi uresničevanje ugotovljenih in zastavljenih nalog morali izvajati s celovito politično in samoupravno aktivnostjo, v kateri bodo morali množično sodelovati vsi delovni ljudje.

Iz obiskov delovnih skupin v DO in KS o delovanju delegacij in delu DPO

Kljub nenehnim prizadevanjem pri uresničevanju delegatskega sistema in uveljavljanju delegatskih odnosov, smo v občini tem prašanjem še posebno pozornost posvetili v tem času.

V dosedanjih ocenah lahko ugotovimo, da je delegatski sistem dal pozitivne rezultate, da so storjeni precejšnji pozitivni premiki. Vendar pa se ob tem pojavljajo že znane stare napake, da se delegacije v vseh sredinah ne sestajajo, da niso povezane z DPO in samoupravnimi organi, da je udeležba delegatov na sejah skupščin vse slabša ter da so posamezne skupščine SIS nesklepčne itd.

Zaradi vseh teh ugotovitev ter z namenom, da ocenimo razvinitost političnega sistema socialističnega samoupravljanja v občini ter da so konkretno dogovorimo v vseh delovnih sredinah o nadaljnjem dograjevanju delegatskega sistema in boljšem delovanju delegatov in delegacij, so se v okviru OK SZDL oblikovale delovne skupine, katere so opravile razgovore s političnimi aktivisti v vseh KS in DO.

Ni namen, da bi v tem prispevku podrobneje obravnavali celotno problematiko iz razgovorov, temveč da opozorimo na nekatera vprašanja, ki bistveno vplivajo na delo delegacij, prav tako pa odpirajo vprašanja odgovornosti DPO in vodstvenih kadrov v nekaterih delovnih organizacijah.

Poudariti je potrebno, da so razgovori v delovnih organizacijah bili zelo odprti, saj so odkrito iznašali tako lastne slabosti, kakor tudi slabosti v delovanju SIS in občinske skupščine

ne ter delovanju DPO.

Ugotovitve iz razgovorov v DO so sledeče:

- v nekaterih delovnih sredinah, kjer so oblikovali delegacije za občinsko skupščino in SIS, le-te niso več številčno dovolj velike, kar je v nasprotju z zakonom o volitvah delegacij ter je tako potrebno takoj opraviti v teh sredinah nadomestne volitve;
- v večini delovnih organizacij se delegacije le redko sestajajo, kar še posebej velja za delegacije SIS,
- v posameznih sredinah odkrito priznavajo, da marsikateri delegat niti ne ve več, za katere štiri SIS je delegat;
- delegacije, če se že sestanejo nimajo oblikovanega stališča DPO niti niso povezane s svojo delegatsko bazo;
- izjemni so primeri, kjer niso delegacije prepuščene samemu sebi, kar je prav gotovo vzrok v tem, da je prisotna miselnost, da se delegati v delegacijah manj pomembni kot delegati v DS;
- pogosto so primeri, da so najpomembnejši delegati v DS, nato v delegaciji za občinsko skupščino in šele nato delegati za SIS in druge organe izven delovne organizacije.

Ob slednji ugotovitvi velja omeniti to, da delegat v DS zastopa oziroma prenaša stališče le svoje delovne sredine, medtem ko v skupščinah izven delovne organizacije zastopa DO pri pomembnih odločitvah ter se v posameznih primerih glasovanja odloča tudi po lastni pre-

soji. Če se tega zavedamo, potem tudi kaj lahko ugotovimo, kakšno odgovornost smo zaupali našemu delegatu. Zato pa nam ne sme biti vseeno, kdo bo izvoljen v delegatski skupščini. Seveda pa so za takšno delovne odgovorne predvsem politične organizacije ter vodstveni delavci v DO.

Vodje delegacij so na razgovorih opozarjali tudi na to: da so od posameznih vodstvenih delavcev celo ovirani pri svojem delu, da so materiali preobsežni ter pisani v nerazumljivi obliki, kar še posebej velja za SIS, da so dnevni redi skupščin SIS preobsežni, da gradivo prihaja prepozno in ne sočasno, kot je bilo dogovorjeno v začetku tega mandata, da nimajo pri svojem delu dovolj strokovne pomoči strokovnih služb, da sami ne vedo, katera vprašanja naj obravnava delegacija sama in katera z drugimi v delovni sredini, da se največkrat ne upoštevajo stališča delegatov ter da so posamezne rešitve že vnaprej pripravljene in jih na skušnjah ni mogoče več spreminjati itd.

- Na razgovorih so opozarjali tudi na to, da o vsem odločajo izvršni odbori SIS, da pa se skupščine SIS sestanejo le ob obravnavi in sprejemanju programov in zaključnih računov, medtem ko na teh sejah skoraj ni drugih vsebinskih vprašanj;
- Prav tako je zapaziti tudi slabo delo konferenc delegacij, katerih sej se ne udeležujejo predstavniki drugih DO, ki so vključeni v konference delegacij;
- DPO niso v večini primerov vključene v delegatski sistem, se ne vključujejo v delo delegacij niti ne spremljajo v zadostni meri delo delegacij, kar nedvomno prispeva k izdvojenosti delegacij od celotnega samoupravnega sistema.
- Ob analiziranju vseh teh vzrokov in iskanju opravičil za slabo delo delegacij, so posamezni odgovorni delavci in delavci strokovnih služb ugotavljali, da so osnovni vzroki za slabo delovanje delegatov in delegacij predvsem v sledečem:
  - da so delavci vključeni v delegacijah neodgovorni in nezainteresirani za to delo;
  - da je prevelika izguba delovnega časa;
  - da se delegacije nimajo kje sestajati;
  - da delavci niso zainteresirani za širše interese;
  - da na to vpliva v veliki meri terensko delo;
  - da delegati niso dovolj poučeni o svojem delu ter da so premalo samoiniciativni itd.

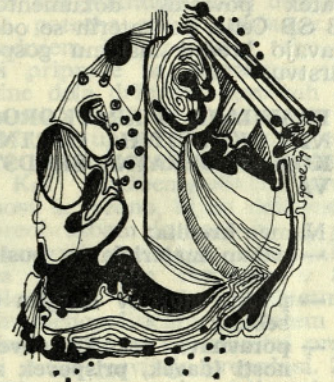
Če razmišljamo o celovitosti vseh vprašanj, ki so bila obravnavana na teh razgovorih, se nam odpira vrsta novih spoznanj, kaj vse je potrebno še spremeniti in dopolniti v vseh sredinah za boljše rezultate pri uveljavitvi delegatskega sistema. Ob vseh teh ugotovitvah pa se postavlja osnovno vprašanje: kaj je bilo storjenega s strani odgovornih delavcev in DPO, da bi zagotovili uspešnejše delo delegacij, da bi delegati spoznali pomembnosti svoje delegatske funkcije, da bi bili zainteresira-

ni za to delo, da bi zagotovili redno sestajanje delegacij ter ob tem izgubljali čimmanj dragocenega delovnega časa itd.

Na vsa ta in druga vprašanja smo ob razgovorih poizkušali odgovoriti ter poiskati poti za razrešitev odprtih vprašanj skupno s predstavniki delovnih organizacij. Kako naprej? Na osnovi tega vprašanja so se razgovori v vseh sredinah zaključevali s konkretnimi predlogi, katerih rešitve se naj bi v vseh sredinah ponovno preverjalo v januarju in februarju.

Takšen način dela skupščine in DPO v občini mora postati stalna oblika dela, ob tem pa se zavedamo, da je potrebno sočasno spreminjati odnose in delovanje tudi drugje, kot: v občinski skupščini, skupščinah SIS, predvsem pa zagotoviti izboljšanje nekaterih slabosti, ki so bile ugotovljene na razgovorih.

EDI DOLAR

V okviru programa in nalog občinskih DPO in SOB Šentjur smo ob koncu meseca novembra organizirali obiske po vseh KS v občini in s predstavniki političnega in samoupravnega življenja KS obravnavali vprašanja, ki so temeljila na konkretnem uresničevanju delegatskega sistema v praksi. Na razgovorih so bili prisotni poleg predsednikov DPO v KS še predstavniki skupščin in svetov KS, vodje delegacij za DPS in SIS, predstavniki posameznih društev in drugi.

Rezultati na področju neposrednega sprovajanja in krepitev delegatskega in družbenopolitičnega sistema v praksi so od KS do KS različni. Skupno smo ugotovili, da v vseh sredinah delegacije za DPS (za zbor KS) delajo veliko bolje kot posamezne delegacije za SIS. Pri vsem tem pa je čutili v vseh KS še več pomanjkljivosti, da bi lahko trdili, da smo s stanjem na tem področju lahko zadovoljni. V velikih primerih opažamo, da se delegacije za DPS in SIS še vedno ne sestajajo pred vsako sejo omenjenih skupščin, da posamezne delegacije in delegati poročajo o rezultatih iz seje posamezne skupščine svoji delegatski bazi le v izjemnih primerih, da je čutili še vse premajhno povezanost med delegacijami in samoupravnimi organi, še posebej z DPO, ki bi morale v sleherni samoupravni temeljni sredini predhodno obravnavati materiale in do posameznih vprašanj zavzeti jasna stališča in predloge. Iskazalo se je, da DPO ne obvladajo celotne situacije, da se v posameznih sredinah še

(nadaljevanje na 5. strani)

*****

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
ČESTITAMO ZA
DAN REPUBLIKE

SKUPŠČINA OBČINE
IZVRŠNI SVET
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

*****

(nadaljevanje iz 4. strani)

niso uveljavile in da je ponekod čutiti, da so na stranskem tiru. Posamezni predsedniki DPO so aktivni, vendar v mnogih primerih prihajajo na posamezne seje samoupravnih in drugih organov KS s svojimi stališči, ne pa s stališči in predlogi sprejetimi v organizaciji iz katere posameznik izhaja.

Da bi odpravili slabosti, ki nastopajo pri delovanju delegatskega sistema in pri političnem delu ter, da bi lahko čez tri mesece, ko bomo ponovno obiskali posamezne KS ugotavljali še boljše rezultate, smo sprejeli v vseh sredinah določene predloge, stališča in pripombe, ki jih bomo morali vsi skupaj upoštevati pri nadaljnjem delu.

— V vseh sredinah so izrazili potrebo in željo po družbenopolitičnem izobraževanju delegatov, ki ga bo potrebno organizirano nadaljevati.

— Gradiva za posamezne seje skupščin DPS in SIS so preobsežna in prekomplicirana, zato jih je potrebno prilagoditi jeziku delavca in občana.

— V vseh sredinah je potrebno organizirati razgovore z delegati, ki ne kažejo pripravljenosti in aktivnosti pri vključevanju v delo KS in delegatski sistem. Potrebno jih je spomniti in opozoriti na njihov odgovorni odnos do opravljanja te družbene odgovorne naloge, ki jim je bila zaupana s strani občanov ob volitvah.

Za stanje v posameznih samoupravnih sredini so odgovorne DPO v okviru KO SZDL, zato je potrebno v teh sredinah takoj pristopiti k razreševanju konkretne problematike.

— V posameznih KS so izrazili občutek, češ da delegati posameznih delegacij SIS hodi-

jo na seje skupščin SIS, (predvsem je to prisotno pri gospodarskih SIS) dvigovati roke, ne da bi pri tem lahko bisveno vplivali na vsebinske spremembe v posameznih materialih. Da bi jim bilo odločanje in interes do dela približan predlagajo, v posameznih primerih dvofazni sistem obravnavanja in sprejemanja posameznih materialov v obliki katerih se bodo sprejemale pomembne odločitve. Takošen pristop je potreben še posebno pri kratkoročnem in srednjeročnem planiranju dela v posamezni SIS.

— V okviru DPO in samoupravnih organov KS je potrebno ustvarjati pogoje, da bi bilo delo delegacij znotraj KS, kakor tudi navzven kvalitetnejše.

— V skladu s skupnimi cilji je potrebno v sleherni KS izdelati enoten in usklajen program dela družbenopolitičnih organizacij, v okviru katerega bomo vedeli v posamezni sredini kaj hočemo in kdo je nosilec izvajanja posamezne naloge.

Takšen enoten pristop je potrebno sprejeti v okviru KO SZDL, kot enotne fronte organiziranih socialističnih sil in mesta usklajevanja in dogovarjanja v okviru interesov občanov in delovnih ljudi.

— Ugotovitev predlogov in pripomb je bilo v posameznih KS še več, vendar pa smo zajeli samo nekatere. Predlagamo, da smo do teh vprašanj kot občani in delovni ljudje pozorni in da vsak v svoji sredini sproti opozarjamo na slabosti in se vključujemo za hitrejše odpravljanje teh.

Slavko Slejko

Planiranje v KS in TOZD

Krajevna skupnost in TOZD predstavljata osnovne nosilce planiranja in priprav srednjeročnih in dolgoročnih planov. To sta mesti, kjer si vsi interesi pojavljajo in poskušajo tudi realizirati.

Pri planiranju v krajevni skupnosti se v pripravo in izdelavo njenega plana vključujejo poleg vseh občanov v krajevni skupnosti tudi TOZD na svojem območju in tiste TOZD, ki posegajo na njen prostor ter samoupravne interesne skupnosti, ki opravljajo v KS svoje naloge. Zato postaja plan KS izraz potreb vseh, ne le določene peščice ljudi.

V tem obdobju KS pristopajo k drugi fazi planiranja, to je: k oceni uresničevanja družbe 1980 in predvidenim možnostim razvoja za obdobje 1981 — 1985. Na podlagi opredelitve za določeno razvojno možnost mora krajevna skupnost pristopiti k izdelavi elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana KS. Z elementi se opredelijo nosilci investiranja, roki izgradnje in viri financiranja.

Ko so vsi elementi pripravljene, se sprejmejo na zboru delegatov krajevne skupnosti in pomenijo osnovo za sporazumevanje s TOZD in SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Po končanem usklajevalnem postopku krajevna skupnost pristopi k podpisu samoupravnega sporazuma o temeljih plana KS, kjer so opredeljene vse obveznosti posameznih podpisnikov. Obveznosti so lahko finančne, organizacijske ali druge narave. Na tak način opredeljen in zapisan plan krajevne skupnosti pomeni tudi veliko večjo možnost, da bodo prišli do izraza interesi in potrebe čimveč krajanov in da bodo le-te tudi realizirane, kajti za odgovorne nosilce se dogovarjamo že vnaprej ne šele ob izvedbi posameznih nalog.

Iz tega izhaja, da je za vsakega krajana potrebno in zaželeno, da se preko vaških in uličnih odborov, komisij in drugih organov v krajevni skupnosti v fazi priprave elementov vključi s pripombami, predlagi in s tem pomaga odgovornim nosilcem planiranja v KS pripraviti čimbolj realne osnove za dogovarjanje.

Tako kot KS tudi TOZD v gospodarstvu in negospodarstvu pristopajo k pripravi in izdelavi srednjeročnih planov za obdobje 1981 — 1985. TOZD morajo v analizah možnosti razvoja in iz njih izvedenih smernic nakazati osnovne usmeritve razvoja v prihodnjem obdobju, in to: v proizvodnji, v povezavi proizvodnje s trgovino, v medsebojnih povezavah med TOZD v okviru delovne ali sestavljene organizacije združenega dela, v reševanju stanovanjske problematike, otroškem varstvu, izobraževanju, v sofinanciranju programov krajevnih skupnosti in še vseh ostalih področjih, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

Ko so sprejete osnovne usmeritve, morajo pristopiti k pripravi elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana TOZD, kjer opredelijo vse svoje potrebe in finančne možnosti. Predlagajo tudi, kaj naj bi se urejalo v okviru TOZD, DO ali SOZD in kateri so tisti problemi in razvojne usmeritve, ki terjajo reševanje na občinski ravni.

Smernice in elemente za sklepanje SS v temeljih plana TOZD sprejmejo delavci na delavskem svetu na podlagi razprave na zboru delavcev TOZD. Pomenijo osnovo za nadaljnjo sporazumevanje s KS v okviru SIS ali ne posredno s KS oziroma z drugimi TOZD in DO v občini in zunaj nje. Dobro in realno pripravljene smernice in elementi pomenijo pogoj za nadaljnja planiranja.

Zdenka BATISTIČ

Združeno delo in problemi

V združenem delu se pojavljajo problemi, ki jih zahtevata vsakdanje delo in življenje, in sicer: dosledno izvrševanje delovnih obveznosti in odgovornosti, spodbudno in pravično nagradjevanje, možnost varstva pravic, uveljavljanje delegatskih razmerij, vprašanje avtoritete v medsebojnih odnosih, podružbljanje, odločanje o poslovanju in gospodarjenju, pravočasno in popolno informiranje ter demokratizacija dela in življenja v organizacijah združenega dela.

Se posebej so prisotni tile pojavi:

Ob povečanju kolektivne odgovornosti moramo krepiti osebno odgovornost, to je odgovornost za dosledno izvrševanje delovnih nalog po količini, kakovosti, roku in gospodarnosti. Vzporedno s to odgovornostjo pa mora rasti tudi odgovornost za škodo, ki je nastala pri delu in poslovanju zaradi hujše ma-

lomarnosti ali celo naklepa posameznika.

Navedene pojave ni mogoče tolerirati ali zaobiti. Takšno ravnanje bi destimulativno vplivalo na tiste, ki se resnično borijo za boljše gospodarske uspehe, za večji družbeni in osebni standard. Tu ne gre za oživljanje kaznovalne politike, ampak nasprotno, za vzpostavitev ugodne delovne klime in pravičnega nagradjevanja, ki bo postavilo v boljši položaj tiste, ki so odgovorni po delovni zavesti in uspehih.

Odgovornost pa ne more obstajati in se razvijati le za delavce v proizvodnji, temveč enakovredno za pisarniške delavce in delavce, ki opravljajo vodilna dela in naloge. Kako bo to zaživel v naši delovni praksi naj bo razvidno iz pravilnikov o delovnih razmerjih, realizacijo pa

(nadaljevanje na 6. strani)

(nadaljevanje iz 5. strani) bi zagotovili z ustrežno aktivnostjo samoupravne delavske kontrole in družbenopolitičnih organizacij.

Prav tako pomembno je tudi vprašanje nagrajevanja. Nesprejemljiva je razlaga, da se delo pisarniških delavcev ne da merititi, in to zaradi objektivnih razlogov: raznolikost dela, zapletene evidence, kontrole, obročna ipd. Nedvomno je pri oranju te ledine veliko težkih ovir, vendar to ne sme biti vzrok, da se ne lotimo enostavnih meril nagrajevanja po delu in postopoma prehajamo na zahtevnejša popolnejša merila. Če to ni tako, bo treba počakati še nekaj desetletij, da se bo elektronska tehnika toliko izpopolnila, da bo odpravila te ovire. Čakata, zahtevata svoje.

Vprašanje gospodarjenja in poslovnih odločitev ne more biti domena ozkega kroga tehnološkega kadra v OZD, ampak se mora ta krog vedno bolj širiti. Le tako bomo lahko usposobili delegate, ki bodo zadovoljivo opravljali svojo funkcijo. Tehnološka služba pa tudi ostale bi sem orale v večji meri posluževati predlogov, ki jih posreduje proizvodnja, in jih potem oplemenititi, jim dati uporabno obliko.

Delegatska razmerja ne bodo zadovoljiva, če ne bomo imeli do delegatov ustreznega odnosa — spoštovanja. Hkrati to pomeni, da se bodo njihovi predlogi morali v prihodnje dosledneje spoštovati.

To je le nekaj misli o vprašanjih, ki so potrebna odgovornega reševanja v vsaki delovni sredini.

Franc Pevec

Kmetijska šola v Šentjurju

V Šentjurju imamo srednjo šolo, ki pa je trenutno samo poklicna. Izobražuje za poklic kmetovalca in kmetovalke-gospodinje. Vpišejo se lahko učenci, ki so končali 8 razredov osnovne šole. Po dveh letih šolanja dobijo poklic. Šolanje traja od 1. oktobra do 15. aprila, nato so učenci na praksi na domačem posestvu. Medtem pa imajo obveznih pet enodnevnih vaj iz rastlinske proizvodnje na usmerjenih kmetijah. 30. septembra se zaključijo prvi letnik. Učenci 2. razreda pa končajo s 15. aprilom, ko polagajo teoretični del zaključnega izpita; meseca junija pa imajo še praktični del zaključnega izpita in tako končajo šolanje na naši šoli. Imajo pa možnost nadaljevati šolanje na tehniški šoli.

popolna osemletka.

Šola se pripravlja za uspešno vključevanje v usmerjeno izobraževanje. Tako mislijo na šoli pouk in organizacijo pouka prilagoditi sodobnemu načinu in sodobni proizvodnji v organizacijah združenega dela in zasebnem kmetijstvu. Kmetijska proizvodnja zahteva iz dneva v dan več strokovnega znanja. Tako kot smo predvideli možnosti za strokovno izobraževanje tistih; ki miso bili uspešni v osnovni šoli, se zavedamo tudi svoje dolžnosti do tistih, ki imajo veselje do nadaljnjega šolanja, zato bo Kmetijska šola v Šentjurju stopenjsko izobraževala naslednje poklice:

- usmerjeni kmetovalec (ozki profil)
- ostali poljedelski in živino-

V letošnjem letu smo dobili tudi dovoljenje za vpis usmeritve »usmerjeni kmetovalec ali gospodinja«. Za vpis v to izobraževanje je potrebno najmanj uspešno končanih šest razredov osnovne šole. Pouk traja eno leto, od 1. septembra do 20. junija. Šola je namenjena tistim fantom in dekletom, ki niso zaključili več kot šest ali sedem razredov osn. šole, da si pridobijo ustrezno strokovno znanje. Absolventi te šole nimajo možnosti nadaljevati šolanja na tehniški šoli, za katero je potrebna

- rejski delavci (ozki profil)
- kmetovalec (široki profil)
- kmetovalka-gospodinja (široki profil)
- poljedelec (široki profil)
- živinorejec (široki profil)
- poljedelsko-živinorejski tehnik

Za ozke profile bo strokovno usposabljanje potekalo v smeri pridobitve in izpopolnjevanja delovne zmožnosti za opravljanje enostavnih manj zahtevnih del.

Za široke profile in profil teh-

nika bo enotni program skupne vzgojno-izobraževalne osnove v 1. letu izobraževanja. V 2. letu bo pa razen skupne izobraževalne osnove še primarna programska usmeritev za poklice širokega profila ter fakultativni predmeti za nadaljevanje finalne faze. V 3. in 4. letniku bodo finalni programi za izobrazbo poljedelsko-živinorejskega tehnika.

V kmetijski šoli bo organizirano tudi izobraževanje iz dela in ob delu za vse poklice, za katere izobražujemo mladino; v skladu s potrebami združenega dela bodo občasno organizirane tudi druge smeri izobraževanja.

Takšen program razvoja usmerjenega izobraževanja kmetijske šole pa zahteva tudi prostorski razvoj kmetijske šole v Šentjurju, in sicer:

ustrezno razporeditev prostorov šole, zagotovitev ustreznih specifičnih učilnic in kabinetov, zagotovitev delavniških prostorov (mehanične delavnice, garaže za kmetijske stroje, učno kuhinjo itd.).

Upoštevat je treba telesnokulturne, rekreacijske in družbene potrebe učencev ter potrebe učencev, ki zaradi oddaljenosti stanujejo v Domu šole.

Prostorski razvoj predvideva tako, da bomo ekonomično in racionalno koristili sedanje objekte in le nujne stavbe dogradili, to so: prostor za telesno-vzgojne aktivnosti, učilnico za proizvodnotehnično področje in dom za bivanje učencev.

Obe obstoječi stavbi sta solidno grajeni in bosta še vrsto let lahko služili svojemu namenu kot stavbi za teoretični pouk. Potrebne objekte za praktični pouk ima šola delno sama, npr.: sadovnjak, vrtnarijo itd. Vse drugo pa ima zagotovljeno na nekdanjem šolskem posestvu, ki je v lasti KK Šentjur, s katerim šola uspešno sodeluje (hlevi, večji nasadi sadja, hmeljišče ipd.). Poklicna šola za kmetovalce bo še v bodoče delovala v sklopu KŠC in Celju, kjer je tudi vrtnarska šola. Takšna organizacija nam omogoča ekonomično organizacijo učnovzgojnega procesa.

Kmetijska šola v Šentjurju je v mreži kmetijskih šol v Sloveniji ena najmočnejših, kar pokriva področje, kjer so večje kmetijske površine, kjer se kmetijstvo ni dovolj razvilo in tudi področje z intenzivno razvitim kmetijstvom. V šoli so učenci iz različnih občin celjske regije: Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Velenje, Zalec in občin Slovenije, ki nimajo v neposredni bližini tovrstne šole: Domžale, Hrastnik, Jesenice, Kamnik, Kranj, Krško, Litija, Slov-

Bistrica, Škofja Loka, Sevnica, Trbovlje in Zagorje.

Kmetijska šola ima tudi dislociran oddelek šole za kmetovalce na Muti, ki deluje v tamkajšnjem centru za usmerjeno izobraževanje. Trenutno se dogovarjamo med KŠC Celjem in Centrom za usmerjeno izobraževanje v Žalcu — oddelek za kmetijske tehnike. Omenjeni center v Žalcu namreč ni dobil soglasja Zavoda za šolstvo SRS in Izobraževalne skupnosti za agroživilstvo za odpiranje oddelka kmetijskega tehnika.

Zavod za šolstvo prevzema dejstvo, da je v Žalcu vpisanih

v 1. letnik tehniške šole 34 učencev, da pa šola ne more nuditi zahtevane kvalitete, zlasti pri strokovnih predmetih in praktičnem pouku. Zaradi širšega družbenega pomena kvalitete in nemotenosti pouka Zavod za šolstvo ne svetuje pokroviteljstva iz Novega mesta, saj v tem primeru zaradi oddaljenosti ni zagotovljena neposredna pomoč, pač pa svetuje za povezavo s KŠC Celje — Šolo za kmetovalce v Šentjurju, ki bi laže omogočala neposredno pomoč pri organizaciji pouka z usposobljenimi kadri in izvedbo praktičnega pouka na opremljenih objektih KŠC Celje — Šoli za kmetovalce v Šentjurju.

Za rešitev problema kvalitete usposabljanja kmetijskih tehnikov, ki so že vpisani v 1. letnik, je najnujnejše zagotoviti:

- da KŠC pridobi soglasje za izobraževanje kmetijskih tehnikov;
- da pridobi začasno soglasje za delovanje dislociranega oddelka kmetijskega tehnika v Žalcu 1. in 2. letnika učencev, vpisanih v šolskem letu 1979/80;
- da strokovne predmete in praktični pouk poučujejo učitelji KŠC in na objektih KŠC in le na podlagi dogovora v izjemnih primerih drugje;
- da v 3. in 4. letniku, učenci vpisani v letu 1979/80, obiskujejo pouk v KŠC.

Takšno rešitev narekuje družbeni interes po kvalitetnem in finančnem najekonomičnejšem izobraževanju in pa rešitev problema šolanja že vpisanih 34 učencev, saj se zavedamo odgovornosti, ki so s tem nastale.

Upamo, da se bo problem uspešno rešil v splošno zadovoljstvo vseh prizadetih, najbolj pa vpisanih učencev in za družbe, ki daje finančna sredstva, katere smo dolžni ekonomično in učinkovito porabiti ter poiskati vedno najcenejšo rešitev, pri tem pa doseči zaželjen kvaliteten učinek.

Čmok Nevenka, dipl. ing. agr.

Aktiv kmečkih žena

Na področju KK Šentjur pri Celju je bilo leta 1975-76 ustanovljenih pet odborov žena z družnic: Šentjur, Ponikva, Planina, Slivnica in Dramlje. V zimskem času, ko kmečka žena — proizvajalka ni toliko vezana na proizvodni proces, sta bili organizirani naslednji predavanja iz prehrane: VLAGANJE ZELENJAVE IN MESNIN V HLA-DILNO SKRINJO. PRIPRAVA JEDI V EKONOM LONCU. Obe predavanji je vodila Ela Kovačič — strokovni sodelavec Zavoda za napredek gospodinjstva iz Ljubljane. Predavanja so bila dobro obiskana, kmetice se je udeležilo od 50 do 110 po aktivih.

Letošnjo zimo je bilo predavanje **TKANINE V KMEČKEM STANOVANJU IN NJIHOVA UPORABA**. Predavanja je ing. Vlasta Urleb iz Živnorsko-veterinarskega zavoda Celje. Tudi na to predavanje so se dobro odzvale.

V Šentjurju je bila 8. 9. 1979 regijska živnorska razstava, na kateri so sodelovale tudi kmečke žene s pripravo kuharskih specialitet. Na vseh petih področjih smo imela sestanke. Žene so se z navdušenjem odločile za sodelovanje. Vsaka posameznica je bila zadolžena za določeno nalogo, npr.: pripravo narezkov z domačimi salamami, šunko, svinjske pečenke oziroma domače perutnine, pečene v krušni peči.

Mize so bile pogrnjene z lanenimi prtji z najrazličnejšimi vzorci in vboji. Že to je bila prava paša za oči, kaj šele dobrote, ki so bile na mizi: od koruznega kruha, pečenega v krušni peči, ajdovih žgancev do parjeka (stara kmečka specialiteta, narejena iz ajdove moke). Ni manjkalo orehovitih potic, v glinastih modelih, šarteljnov in gibanic. Na svoj račun so prišli tudi sladkusi, na voljo je bila torta v obliki knjige, hrastovo deblo in različne vrste domačih drobnih peciv.

Iz vseh aktivov so se žene odločile, da denar, ki so ga zaslu-

žile na razstavi, namenijo za stokovno ekskurzijo. Želja se je uresničila in v prvi polovici oktobra smo odpotovale v smeri proti Dolenjski, čez Gorjancev Belo krajino. Ustavili smo se v Metliki, kjer smo si ogledali vinsko klet, nato pa smo nadaljevali vožnjo do Plitvičkih jezer. Vreme smo imeli ves dan sončno, kar je ugodno vplivalo na razpoloženje.

Menim, da so take ekskurzije za žene koristne, saj se kmetice med seboj spoznajo, pa tudi strokovno pridobijo na marsičem, saj ima vsaka pokrajina kaj zanimivega.

V letošnji sezoni nameravamo zaradi velikega zanimanja organizirati šiviljski tečaj. Po posameznih področjih se je pokazal tudi interes za kuharski tečaj. Od ostalih tem bodo pa predavanja iz zdravstva. Če bo zanj veliko zanimanje, bomo vključili tudi sociološke teme. Vsako zimsko sezono so organizirana predavanja za kooperante, ki se jih udeležijo tudi žene.

Še vedno velja pregovor, da žena podpira tri hišne vogale. Vedno več je kmetij, na katerih je eden ali celo več družinskih članov zaposlenih zunaj kmetije, in v teh primerih nosi žena na kmetiji veliko večje breme, pa naj bo zaposlena ona ali družinski član. Kmečke žene se pedno bolj, čeprav še premalo, vključujejo v družbeno dejavnost in samoupravljanje in potrebno je, da se izobražujejo ne samo na področju gospodinjstva, ampak še na ostalih področjih. Spremenjen način življenja v družini kmetijskega proizvajalca terja ukinitve strogih patriarhalnih odnosov in vse bolj zahteva osveščeno, razgledano in izobraženo ženo.

Iz obiska predavanj lahko sklepamo, da so žene željne znanja in napredka nato pa smo vsa ta leta pozabljali.

Mentor žena zadruga
dipl. ing. agr. Mija Kovačič

Naša ulica

Želim predstaviti uspehe, pa tudi še odprte probleme dela uličnega odbora Skladateljev Ipvavcev:

Nekateri še vedno imenujejo ta del Šentjurja Gornji trg. Najprej vam želimo podati kratek zgodovinski opis Gornjega trga:

Dr. Marjan Žagar omenja v knjizici Šentjur skozi borbo v svobodo, da je naselje Gornji trg začetek natsanka današnjega Šentjurja. V zgodovinskih zapiskih se že leta 1384 omenja ta del kot trg, medtem ko se je spodnji del naselja imenoval Spodnja vas. V 15. in 16. stoletju je trg dobil letno 12 sejmskih dni in pravico lastnega trškega sodstva. Na meji Gornjega trga, pri Osetu, so stale vislice, pri cerkvi pa je bil sramotilni kamen »pranger«. Gornji trg je tako počasi dobival vse za takrat značilne funkcije trga. Postal je tržni center za široko področje, tu je bilo sejmišče z živinskimi in kramarskimi sejmi, mnogo gostiln s »furmanskimi« hlevi, več pekarn in drugih uslužnostnih obrti. Gradile so se stavbe za potrebe občine in sodnije, šole, trgovine itd. Tako se je v Gornjem trgu odvijalo vse družbeno in gospodarsko dogajanje do približno konca 19. stoletja.

Z graditvijo »Južne železnice« se je pričela razvijati trgovina ter večja gospodarska dejavnost tudi v spodnjem delu Šentjurja.

Gornji trg prične počasi izgubljati svojo pomembnost, ostal pa je spomin na nekdanjo zgodovinsko razgibano preteklost.

Danes je to naselje z arhitektonsko zanimivimi stavbami. Ljudje tega uličnega odbora imajo kot drugi tudi svoje komunalne potrebe, ki jih skušajo reševati po delegatsko - samoupravni poti, kakor tudi ob pomoči Socialistične zveze, včasih bolj, včasih manj uspešno.

Priznati moramo, da se je tudi Gornjemu trgu posvečala precejšnja pozornost pri reševanju komunalnih in kulturnih vprašanj; razumljivo pa je, da je bilo problemov vedno več kot pa možnosti za reševanje teh.

Z izvolitvijo uličnega odbora so občani tega dela Šentjurja dobili nedvomno mnogo več možnosti, da sodelujejo pri reševa-

nju raznih nerešenih vprašanj.

V preteklosti je KS — Šentjur — trg reševala potrebe občanov bolj zaprto; akcije, ki so potekale, so bile sicer umestne, vendar so premalo upoštevale prednostni red. S poglobljanjem krajevne samouprave in delegatskega sistema ob sodelovanju čim večjega števila občanov se bomo morali takim slabostim v bodoče izogniti. Ulični odbor se večkrat sestaja in spremlja izvajanja svojega delovnega načrta, ki je bil posredovan krajevni skupnosti.

Naj navedemo nekaj nerešenih vprašanj, ki jih bo treba v prihodnjem letu vsaj delno rešiti:

Vsem je znano, da so se v Gornjem trgu rodili slovenski skladatelj Ipvavci. Vse priznanje občinski skupščini, da je s svojo kulturno širino pravilno ovrednotila težo teh kulturnikov in je ob sodelovanju drugih občinskih institucij poskrbela, da so postavili doprsne kipe vsem trem skladateljem Ipvavcem. Istočasno je zveza kulturnih organizacij pripravila več kvalitetnih kulturnih proslav, pevskih in koncertnih nastopov, pri katerih so sodelovale umetniške skupine iz cele Slovenije. Izšla je publikacija o pomenu Ipvavcev, izdani sta bili dve plošči Ipvavčevih pesmi itd. Najpomembnejše pa je bilo snemanje filma o Ipvavcih, ki je navdušil vse Slovence pa tudi ljudi izven slovenskega prostora. Prepričani smo, da smo Šentjurčani in sploh slovenska družba dostojno poravnali svoj dolgoletni dolg do naših slovenskih skladateljev. Obstaja pa še ena naloga Šentjurčanov in naših občinskih predstavnikov, da odkupimo rojstno hišo Ipvavcev in da bi v njej uredili spominsko sobo.

Občinska skupščina kakor tudi družbenopolitične organizacije so za to že pokazale polno razumevanje, vendar zaradi zapletenih okolištin do nakupa še ni prišlo.

Ne samo Šentjurčani, tudi drugi slovenski kulturniki, predvsem glasbeniki, so močno zainteresirani, da se ta stvar kon-

(nadaljevanje na 8. strani)

(nadaljevanje iz 7. strani)

čno le ugodno reši. Občani apeliramo na občinsko skupščino, predvsem pa na Kulturno skupnost, da najdejo sredstva in pota za čimprejšnjo rešitev tega našega skupnega kulturnega dolga.

V naslednjih odstavkih pa se bomo dotaknili še nekaterih drugih problemov:

1. Mnogo denarnih sredstev je bilo že vloženi za urejanje šentjurskega pokopališča. Zelo lepo so obnovili vhodno stran, ki je bila že v razsulu. Prav tako so izdelali parkirišče, žal pa je še vedno občutno premajhno, posebno ob večjih pogrebi. Kazalo bi izdelati še eno teraso pod obstoječim parkiriščem, saj je zemljišče že kupljeno.

Prav tako bi bilo potrebno razširiti cesto proti pokopališču, saj je srečavanje dveh vozil skoraj nemogoče.

2. Obcestno kanalizacijo našega uličnega odbora bo treba dokončno urediti. Sedaj globoki, odprti cestni jarki so celo za pešce ponoči nevarni, ker ni povsod cestne razsvetljave.

3. Ob glavnem cestišču, začeni od šole do Oseta, bi bilo potrebno urediti pločnik, saj gre za varnost šolskih otrok kot tudi drugih pešcev, predvsem ob času pogrebov, ko je tu izredno gost cestni promet.

4. Z rekonstrukcijo ceste od Jazbeca do priključka na dramljsko cesto so že pričeli, potrebna so le še dokončna dela.

5. V planu našega uličnega odbora je bila tudi ureditev peš poti od Hrastnikove hiše do glavne ceste proti Dramljam. Ta je na mnogih mestih zaradi globokih hudourniških jarkov skoraj neprehodna.

6. Starši našega uličnega odbora se že več let potegujejo za ureditev otroškega igrišča pod kostanji pri bivši »Černoškovi« hiši. Z majhnimi stroški in prostovoljnimi delom bi se dal ta prostor primerno urediti in opremiti s preprostimi igralnimi napravami. Svoječasno je bilo za to zadolženo Društvo prijateljev mladine; prepričani smo, da bo KS pokazala za to potrebno razumevanje. Vsak dan smo priča, kako se na desetine otrok igra kar sredi ceste, kjer so iz-

postavljeni nenehni prometni nevarnosti.

7. Krajanje našega uličnega odbora so bili zelo zadovoljni, ko so pred leti asfaltirali cestišče; vendar asfaltna prevleka ni tako vzdržljiva, da bi lahko po njej vozili najtežji tovornjaki, zato so se sedaj že na mnogih mestih pokazale mrežaste razpokline, ki opozarjajo na nujnost popravila.

8. Že sedem let se prebivalci naše ulice zamaž potegujejo za telefonsko omrežje. Na našem območju nimamo nobenega zdravnika, je pa tu veliko starih, bolnih ljudi, ki vsak čas nujno potrebujejo zdravniško pomoč.

Kljub neštetim intervencijam je doslej ostalo vse le pri nekakih splošnih obljubah. Kljub vsemu pa nismo izgubili upanja, da bo tudi ta zadeva v bližnji prihodnosti rešena.

9. Imamo trgovino, ki pa zaradi močne prostorske stiske ni tehnično tako urejena, kot bi bilo potrebno. Sedanji poslovođa je zelo skrben in si zelo prizadeva, da bi čimbolj zadovoljil kupce.

Morebitna ukinitve trgovine bi potrošnike upravičeno močno vznemirila, kar pa gotovo ni v smislu prizadevanj naše družbe.

Trgovina ima močno zaledje. Prizadeti bi bili prebivalci našega uličnega odbora poleg tega pa še prebivalci Botričnice, Kamena, Gorice, Brezja, Primoža itd. V preteklosti so bile na območju Gornjega trga kar tri trgovine (Zdolšek, Saveli, Urbajs).

10. Nekdanja Hrastelova hiša je bila ves čas po osvoboditvi v skrajno slabem stanju, tudi junijsko neurje s točo je naredilo svoje, zgradbo je tako poškodovalo, da je postala za bivanje že neprimerna.

Stanovanjska skupnost je sedaj že pričela z adaptacijskimi deli, kar je predvsem vseh deset strank s hvaležnostjo pozdravilo.

Ob zaključku bi poudaril, da se krajanje uličnega odbora Skladatelj Ipavcev zavedamo, da vsem našim željam in potrebam ne bo mogoče ustreči, vendar pa smo prepričani, da bomo z dobro voljo in z združenimi močmi le kos nalogam, ki smo si jih zastavili.

Tetka jesen nas je obiskala

Veliko je bilo spregovorjenega in tudi narejenega v mednarodnem letu otroka za otroke. Tudi v VVO smo želeli prispevati svoj delež v tem letu. Dogovorili smo se, da bomo našo tradicionalno prireditev, ko nas obišče tetka Jesen, odprli za vse otroke, tudi za tiste, ki niso naši varovanci. Otroci in tovarišice v vrtcu so narisali in napisali plakate, s katerimi smo povabili vse predšolske otroke na snidenje s tetko Jesenjo. Želeli smo, da bi se prireditve udeležilo čimveč otrok, zato smo povabili otroke iz vseh krajevnih skupnosti.

Tetka Jesen je prišla 18. oktobra vsa obložena s sadjem in zelenjavo. Otroke je povprašala, kaj vedo o jeseni, otroci pa so ji zapeli in deklamirali pesmice in deklamacije, ki so se jih naučili posebej za njen obisk.

Tetka Jesen je bila vesela, da jo otroci tako dobro poznajo in toliko vedo o njej. Otroke je obdnila s sadjem, ki ga je prinesla in jih povabila, naj obiščejo še tržnico s sadjem, ki je bogato založena čakala na najmlajše kupce. Že pred prihodom tetke Jeseni so si otroci s pomočjo tovarišic izdelali papirnate denarce in izrezali papirnate dinarje, s katerimi so si lahko na tržnici kupili sadje. Denarce so bile pripravljene tudi za zunanje otroke. Na pomoč so priskočili starši kot prostovoljni prodajalci sadja na tržnici. Otroci so bili dobri kupci, saj so kupili vse sadje. Še posebej veliko kupcev je bilo pri stojnici, kjer so prodajali pečeno in kuhano kostonje in sok.

Prireditve je bila zaključena v poznih popoldanskih urah, ko so siti in zadovoljni mali kupci odkorakali domov. Otroci so se v vrtcu eš dolgo pogovarjali o tetki Jeseni.

Tudi dislocirane enote na Ponikvi, v Slivnici in v Loki so se vključile z enotedenskimi

programi v počastitev mednarodnega leta otroka. Vzgojiteljice so pripravile lutkovne igrice, pravljične ure, diafilme, praznovanje prihoda jeseni in zabavne igre. Udeležba nezajetih otrok je bila ponekod boljša, drugje slabša.

Nada RATAJC

UREDNIŠKI ODBOR

Franca VIDOVIČ — glavni in odgovorni urednik, Goce KALAJDŽISKI — tehnični urednik, Irena RAUTER in Mira PEČAR — lektorici, Hinko PAP — član, Franc SKOBERNE — fotografije.

Glasilu »UTRIP« izdaja Občinska konferenca SZDL Šentjur v nakladi 5.500 izvodov. Tiska »Papirkonfekcija« Krško. Oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov št. 475-15/9-1978. Fotografij in rokopisov ne vračamo.

Filmi v decembru

1., 2. 12. 1979

NENAVADNE PRILOŽNOSTI — italijanska barvna komedija

8., 9. 12. 1979

ŠKOFOVA SPALNICA — italijanska drama

15., 16. 12. 1979

RAZJEZIL SE BOM — francoska barvna komedija

22., 23. 12. 1979

DVA DETEKTIVA — ameriška barvna komedija

29., 30. 12. 1979

PIRATI V METROJU — ameriška barvna kriminalka

Prosvetno društvo skladatelj Ipavcev — kino sekcija se priporoča za obisk.

Predstave so ob sobotah ob 19. uri in ob nedeljah ob 17. uri.